

РЕШЕНИЕ

№ 6309

гр. София, 25.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 55 състав,
в публично заседание на 17.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **9000** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба от П. Т. Х. чрез адвокат Г. Б. срещу Решение № 1040-21-488/17.08.2023г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-719/24.07.2023г. от П. Т. Х. срещу Разпореждане № 214-00-8330-3 от 04.07.2023г. на ръководителя на осигуряването за безработица, като неоснователна и е потвърдено Разпореждане № 214-00-8330-3 от 04.07.2023г. Жалбоподателят навежда доводи за незаконосъобразност на оспореното решение, като постановено при липса на компетентност и неспазване на установената форма, при съществени процесуални нарушения, неспазване на материалния закон и несъответствие с целта на закона. Посочва, че основният мотив на административния орган, за да потвърди разпореждането за отказ за отпускане на парично обезщетение за безработица на жалбоподателката е, че в получения от компетентната институция на Германия структуриран електронен документ Н006 същата е удостоверила, че Германия се явява държава на пребиваването ѝ и следователно компетентна да прецени правото на обезщетение за безработица на лицето е държавата на последна заетост - Германия. Счита, че от съществено значение за постановяването на административния акт е мястото на обичайно пребиване на П. Х.. Правилното определяне на това място дава отговор на въпроса, коя е компетентната държава да разгледа и определи правото и размера на паричното обезщетение за безработица.

Според жалбоподателката мотивите на административния орган във връзка с тълкуване и прилагане на разпоредбата на чл. 65, §2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 противоречат на действителния смисъл на нормата. В тази връзка намира за погрешни изводите на Директора на ТП на НОИ - С. град, че Х. покрива част от критериите, определящи обичайното пребиваване в България, но с начален момент едва след прекратяване на заетостта в Германия. Твърди, че както по време на заетостта си в Германия, така и понастоящем пребиваването ѝ е в България. Сочи, че центърът ѝ на интереси като български гражданин, притежаващ лични документи, издадени от съответните институции на Република България, и с постоянен и настоящ адрес в България, преди заминаването ѝ в Германия, по време на престоя ѝ там, както и след завръщането ѝ в България, е именно в Република България. Намерението ѝ е тя да се установи трайно в Република България. Моли съда да отмени обжалвания административен акт, да бъде върната преписката за повторно разглеждане от административния орган, като да бъдат дадени задължителни указания, да бъде отпуснато дължимото на жалбоподателката обезщетение за безработица, изчислено съобразно приложимите правила.

В съдебно заседание жалбоподателят лично и чрез процесуалния си представител адвокат Г. Б. поддържа жалбата. Моли за присъждането на направените разноски в настоящото производство за адвокатско възнаграждение.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ С. град, чрез процесуален представител оспорва жалбата като неоснователна. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Със заявление от 05.06.2023 г., подадено чрез Дирекция „Бюро по труда – С.“, П. Т. Х. е сезирала административния орган с искане за отпускане на ПОБ по реда и условията на КСО. В заявлението е декларирала, че последната ѝ трудова заетост е в Германия. На 20.06.2023г. в ТП на НОИ – С. град към него попълва и прилага Заявление за удостоверяване на осигурителни периоди от друга държава-членка на ЕС/ЕИП или Швейцария /по образец/ с приложени копия на документи от Германия и Декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004г. В заявлението си П. Х. е посочила, че е необходимо да бъде удостоверен осигурителен период в Германия от 15.01.2021г. до 31.05.2023г.

Жалбоподателката е представила декларация във връзка с чл. 65, пар. 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 г., с която декларира, че: последният и период на заетост в чужбина е от 15.01.2021г. до 31.05.2023 г. в Германия – повече от 1 година; през периода на последната ѝ заетост в няма деца; през периода на последната ѝ заетост в чужбина, преобладаващата част от роднините ѝ са живели в: държавата по последната заетост /в конкретния случай в жалбата си посочва брат си и съпругата му/; не притежава собствено жилище.

С Разпореждане № 214-00-8330-1 от 23.06.2023г., на основание чл. 54г, ал. 4 от КСО, е спряно производството по отпускане на ПОБ, с мотив: „До потвърждаване на информацията от представения преносим документ U1, издаден от компетентната институция на Германия и до определяне пребиваването на П. Х., с последна заетост по законодателството на Германия, във връзка с прилагането на чл.65, (2) от Регламент (ЕО) № 883/2004, за извършване на преценка правото на парично

обезщетение за безработица”.

На 20.06.2023 г. П. Т. Х. е представила преносим документ U1, издаден на 08.06.2023г. от компетентната институция /КИ/ на Германия, в който са посочени периоди на осигурена заетост от 15.01.2021г. до 31.08.2021г. и от 01.09.2021г. до 31.05.2023г.

Предвид попълнената от П. Т. Х. декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004, чрез Националното приложение за електронен обмен на социално осигурителна информация /EESSI/ между България и ЕС от ТП на НОИ – С. град на 23.06.2023г. до компетентната институция /КИ/ на Германия са изпратени структуриран електронен документ /С./ Н001 - Уведомление/искане за предоставяне на информация и С. Н005 - Искане за информация за пребиваване, както и приложените от жалбоподателката документи.

На 26.06.2023г., чрез EESSI е получен С. Н006 - Отговор на искането за информация за пребиваване, в който е удостоверено, че по време на последната заетост, Германия е държава на пребиваване за П. Т. Х..

Постановено е Разпореждане № 214-00-8330-2 от 28.06.2023 г., с което на основание чл. 55 от АПК е възобновено производството по заявлението за отпускане на ПОБ.

С оспореното Разпореждане № 214-00-8330-3 от 04.07.2023г. на ръководителя на осигуряването за безработица, на основание чл. 54ж, ал. 1 и във връзка с чл. 11, §3, буква „а“ и чл. 65, §2 от Регламент (ЕО) 883/2004 е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица (ПОБ) по чл. 54а от КСО с мотив: „Чрез националното приложение за електронен обмен на социалноосигурителна информация /EESSI/ между България и държавите – членки на ЕС и ЕИП, в ТП на НОИ – С. град е получен структуриран електронен документ /С./ Н006, издаден от компетентната институция на Германия, в който е удостоверена държава на пребиваване – Германия. Във връзка с прилагане на чл. 65, пар. 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004, от вписаните данни в цитирания документ, компетентна да прецени правото на обезщетение за безработица на П. Т. Х. по смисъла на Европейските регламенти в областта на социалната сигурност е държавата на последна заетост – Германия.”

С оспореното Решение № 1040-21-488/17.08.2023г. на Директора на ТП на НОИ С. - град е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-719/24.07.2023г. от П. Т. Х. срещу Разпореждане № 214-00-8330-3 от 04.07.2023г. на ръководителя на осигуряването за безработица, като неоснователна и е потвърдено Разпореждане № 214-00-8330-3 от 04.07.2023г.

По делото по искане на жалбоподателката е разпитана като свидетел И. Х. - съпруга на брат Й. От показанията на свидетелката се установява, че през 2020г., с оглед пандемията от коронавирус, жалбоподателката е останала без работа и без източник на доходи, освен това имала два кредита в България, които трябвало да погасява, поради което брат Й и съпругата му Й предложили да замине при тях в [населено място]. Според И. Х. през този период тя и братът на П. Х. живеели в [населено място] и тъй като И. Х. била бременна, работодателят Й търсел лице, което да я замества по време на отпуска Й. Свидетелката посочва, че П. Т. Х. дори не говорела немски език, не е ходила на уроци, нито е предприемала други действия, за да усвои езика. Според нея докато работела в Германия, жалбоподателката често си идвала в България, на около три-четири месеца се прибирала в родината си. Намеренията Й били да спести достатъчно парични средства за погасяване на задълженията си и за подпомагане на родителите си, след което да се върне в България. Свидетелката заявява, че сестрата

на съпруга ѝ иска да има семейство в България, тъй като тук са родителите ѝ, близките ѝ, приятелите ѝ.

По делото са представени и приети като доказателства: Удостоверение за постоянен адрес с изх. № 08667, издадено на 11.09.2023 г. от [община], Район «П.»; Удостоверение за настоящ адрес с изх. № 08667, издадено на 11.09.2023г. от [община], Район «П.»; Заповед № 653/30.03.2022 г. за прекратяване на трудово правоотношение; Удостоверение за раждане № 625800, серия Р-85, издадено на 10.09.1990 г. от Общински народен съвет, Община «П.»; Договор за потребителски кредит № 1804302345071198 от 08.05.2018г. ведно с погасителен план, Анекс от 14.08.2020 г. и погасителен план; Договор за банков кредит № Д2310034885/27.05.2020г. ведно с погасителен план; Свидетелство за регистрация МПС №[ЕИК] от 07.08.2018г.; Приходни квитанции за платен годишен данък върху МПС; Застрахователни полици за сключени договори за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за лек автомобил с рег. [рег.номер на МПС] ; Справка от интернет страницата на Гаранционен фонд.

Административен съд София- град, след като съобрази събраните в хода на производството доказателства, които прецени с оглед доводите и становището на страните, прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 2 от КСО, от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е допустима.

По същество, същата е основателна по следните съображения:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО - Директор на ТП на НОИ, в кръга на правомощията му, като е спазена изискуемата писмена форма. Обжалваното разпореждане е постановено в рамките на компетентността на длъжностното лице по чл. 54ж, ал. 1 от КСО, отговаря на формата, утвърдена от Управителя на НОИ, съгласно правомощията му по чл. 37, ал. 5, т. 2 от КСО и е издадено при спазване на административно-производствените правила, уреждащи правото на ПОБ. Съдът намира, че оспореното решение е издадено в предвидената от закона форма, като са изложени фактическите и правните основания за издаването му. Не се констатира съществени нарушения на процесуалните правила.

Обжалваното разпореждане и потвърждаващото го решение са постановени в нарушение на материалния закон – отменително основание по чл.146, т.4 от АПК.

С Регламент (ЕО) № 883/2004 са въведени материалноправните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите членки. Механизмът на координация на системите за социална сигурност, включващ и обезщетенията за безработица, се основава на четири основни принципа: определяне на приложимото законодателство; равенство в третирането; сумиране на периоди на заетост, осигуряване или пребиваване и износ на обезщетения.

При определяне на приложимото законодателство по отношение на обезщетенията за безработица се прилага общият принцип - *lex loci laboris*, т.е. всяко лице, което осъществява доходносна дейност като заето лице или като самостоятелно заето лице в дадена държава-членка, се подчинява на законодателството на държавата, в която действително осъществява икономическата дейност и следва да принадлежи към схемата за социална сигурност на държавата, на чиято територия е заето или самостоятелно заето. Именно с тази си дейност лицето е допринесло за икономиката

на съответната държава, като е заплащало, респ. са му били удържани съответните данъци и осигуровки.

Специални правила, представляващи изключения от общия принцип, че държавата – членка по последната заетост като компетентна държава отговаря за предоставянето на обезщетения за безработица, са регламентирани в чл. 65 от Регламент (ЕО) № 883/2004.

Правният режим за получаване на обезщетения от напълно безработни лица е регламентиран в чл. 64, § 1 и в чл. 65, § 2 от Регламент № 883/2004.

Според чл. 65, § 2 от Регламент № 883/2004, напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице е пребивавало в държава-членка, различна от компетентната държава-членка, и което продължава да пребивава в тази държава-членка или се върне в тази държава-членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата-членка по пребиваване. Разпоредбата на чл. 65, пар. 2 от Регламент № 883/2004 установява изискването лицето да е работило в една държава-членка и през това време да е имало обичайното си пребиваване в друга държава-членка.

Легалната дефиниция на понятието „пребиваване“ се съдържа в чл. 1, §3, б. „й“ от Регламент № 883/2004г. - мястото, където лицето обичайно пребивава. Това място (на обичайно пребиваване на лицето) се определя, съгласно [чл. 11, §1 от](#) чл. 11 от Регламент № 987/2009 за установяване на процедура по прилагане на Регламент № 883/2004 (регламента по прилагането) с оглед центъра на интереси на съответното лице въз основа на цялостна оценка на наличната информация относно релевантните факти - продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави - членки, семейното положение и роднинските връзки на лицето, жилищното му положение и доколко постоянно е то, както и естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност, в т. ч. постоянният характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост, мястото, където обичайно се упражнява тази дейност и др. примерно изброени в цитираната норма. Съгласно разпоредбата на чл. 11, §2 от Регламента по прилагането, решаващо значение при определяне на действителното място на обичайно пребиваване на дадено лице е намерението на лицето, което произтича от горепосочените факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето.

В хода на производството се установи, че мотивите и конкретната преценка от страна на административния орган за определяне мястото на обичайно пребиваване на жалбоподателката не почиват на правилното тълкуване на цитираните по-горе правила. X. е български гражданин, притежаваща лични документи, издадени от съответните институции на Република България, и с постоянен и настоящ адрес в България. От събраните гласни доказателства се установява, че през 2020г., с оглед пандемията от коронавирус, същата е останала без работа и без източник на доходи, което я е принудило да започне работа в Германия, замествайки съпругата на брат си. От събраните по делото доказателства в тяхната съвкупност съдът прави извода, че през цялото време на трудовата си заетост в Германия, жалбоподателката е демонстрирала

трайното си намерение да живее именно в България, а не другаде. От писмените доказателства: Свидетелство за регистрация МПС №[ЕИК] от 07.08.2018 г., Приходни квитанции за платен годишен данък върху МПС, Застрахователни полици за сключени договори за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и справка от интернет страницата на Гаранционен фонд, се установява, че по време на престоя си в чужбина П. Х. е притежавала лек автомобил, регистриран в България, и е заплащала дължимите суми за данъци и застраховки за него в България. Представени са и договори за кредит, от които е видно, че жалбоподателката е имала два кредита в България, които е следвало да погасява. От показанията на свидетелката И. Х. се установява, че жалбоподателката е отишла временно на работа Германия, без да знае немски език и без да си направи труда да започне неговото изучаване. Освен това, пребивавайки в дома на брат си и работейки в Германия, същата е намирала време да се връща в родината си на около три-четири месеца. След като работодателят ѝ прекратил трудовото ѝ правоотношение, считано от 01.06.2023г., жалбоподателката се е върнала окончателно в България, тъй като тук са родителите ѝ, близките ѝ, приятелите ѝ. Следователно през целия период на престоя на П. Х. в Германия, центърът на интересите ѝ е в България. В България живеят роднините ѝ и приятелите ѝ, тук е имуществото ѝ, в родината си заплаща дължими данъци. Обстоятелството, че е била принудена от житейската ситуация да замине да работи в чужбина за определен период, за да погаси задълженията си и да подпомогне родителите си, не би следвало да се тълкува в нейна вреда и да ѝ бъде отказано обезщетение за безработица.

Г. факти са напълно достатъчни за определяне на България като държава по пребиваване на жалбоподателката. В периода на заетост в Германия последната е била на територията на тази държава, но времетраенето на това пребиваване е било обусловено от съществуването на трудово правоотношение с посочената по-горе цел и не покрива критериите, въз основа на които се обосновава извод за "обичайно пребиваване". Според нормата на чл. 1, §3, б. "к" от Регламент (ЕО) № 883/2004 «престой» означава временно пребиваване.

Ето защо, неправилен е изводът на Директора на ТП на НОИ - С. град, че пребиваването на жалбоподателката е в Германия. Нито административният орган, нито компетентната институция на Германия са изследвали центъра на интереси на лицето и факторите, обуславящи „пребиваването“ на лицето по смисъла на цитираните регламенти. Простото посочване в С. Н006, че за даден период П. Т. Х. е имала адрес

в Германия, не само не е достатъчно за определяне на нейното пребиваване, но и съобразявайки единствено тази информация, административният орган е достигнал до погрешен извод и е постановил незаконосъобразен акт. Това е така, понеже пребиваването на П. Т. Х. се определя основно от нейния "център на интереси", който несъмнено е в Република България.

В случая е налице завършен период на заетост с прекратен трудов договор и намерение за пребиваване в Република България на български гражданин и декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004г. Тези факти, установени с доказателствата по преписката водят до несъмнен извод, че заявлението за отпускане на обезщетение следва да бъде разгледано по същество със зачитане на осигурителния стаж и доход при определяне на обезщетението в държава членка на ЕС.

В контретния случай органите на ТП на НОИ С. град, не са преценили центъра на интересите на лицето въз основа на цялостна оценка на наличната информация относно релевантните факти, съгласно посочените в чл. 11, §1 от Регламент (ЕО) № 987/2009 критерии. Освен това в §2 от същия текст изрично е посочено, че когато съобразяването на различните критерии, основаващи се на приложимите факти, посочени в параграф 1, не води до постигане на съгласие между съответните институции, намерението на лицето, което произтича от тези факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето, се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице.

Съдът намира за неотнормимо към предмета на спора Определение от 24.03.2023 г. на Съда на Европейския съюз, постановено по дело С-30/22, на което се позовава ответника, като изцяло възприема аргументите на жалбоподателя. Според съдебната практика на Съда на Европейския съюз понятието „държава-членка, в която пребивава“ трябва да се ограничи до държавата, в която работникът, макар и да е бил зает в друга държава-членка, продължава своевременно да пребивава и където се намира центърът на интересите му (Решение на Съда на ЕС от 17.02.1977 г. по дело С-76/76 *Silvani di P. v O. N. de l'Emploi*). Ето защо, приложимото законодателство е това на държавата-членка по обичайно местопребиваване на жалбоподателката, на която държава тя е и гражданин, а именно - законодателството на РБ. Република България се явява компетентната държава. Обезщетението за безработица правилно е било поискано по реда и при условията на действащото българско законодателство, в съответствие с приложимото европейско право.

В този смисъл е и т. 3 от Решение № U3 от 12.06.2009г. на

Административната комисия за координация на системите за социална сигурност, съгласно която, ако при отсъствието на каквото и да е трудовоправно договорно отношение, дадено лице вече не поддържа никаква връзка с държавата-членка на заетост (например понеже трудовоправното договорно отношение вече е прекратено или срокът му е изтекъл), то се разглежда като напълно безработно в съответствие с член 65, §2 от посочения регламент, а обезщетенията се предоставят от институцията по местопребиваване.

В тази насока е и съдебната практика на Върховен административен съд: Решение № 12598/25.09.2019г. постановено по адм.д. № 13206/2018г. на ВАС, шесто отд.; Решение № 222/08.01.2019г. по адм. дело № 8158/2018г. по описа на ВАС, шесто отд.; Решение № 1645/06.02.2019г. по адм. дело № 8633/2018г. по описа на ВАС, шесто отд.; Решение № 2695/22.02.2019г. по адм. дело № 3077/2018г. по описа на ВАС, шесто отд. и Решение № 10291/03.07.2019г. по адм. дело № 15067/2018г. по описа на ВАС, шесто отд.

Следва да се подчертае, че административният акт е постановен и в противоречие с целта на закона за солидарност при социалните фондове. Това е така, тъй като едно от основните съображения (№ 1 от преамбюла на Регламент (ЕО) № 883/2004) е, че правилата за съгласуване на националните системи за социално осигуряване се вписват в рамките на свободното движение на лицата и следва да допринасят за подобряване на жизнения им стандарт и условията за наемане на работа.

По горните съображения съдът намира жалбата за основателна, а обжалваното решение като материално незаконосъобразно следва да се отмени, а преписка следва да се върне на Директора на ТП на НОИ С.-град за произнасяне по заявление от 05.06.2023г. от П. Т. Х. за отпускане на ПОБ по реда и условията на чл.54а от КСО, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

При посочения изход на спора, на основание чл. 143, ал. 1 АПК и чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК, на жалбоподателя се дължат сторените в производството разноси, които се констатираха в размер на 1200 лева - заплатено адвокатско възнаграждение. Съдът намира, че заплатеното адвокатско възнаграждение не е прекомерно, на основание чл. 8, ал. 3 от Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и с оглед фактическата и правна сложност на спора и осъществения обем на предоставена процесуална защита.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София град, III отделение, 55 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-488/17.08.2023г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-719/24.07.2023г. от П. Т. Х. срещу Разпореждане № 214-00-8330-3 от 04.07.2023г. на ръководителя на осигуряването за безработица, като неоснователна и е потвърдено Разпореждане № 214-00-8330-3 от 04.07.2023г.

ВРЪЩА делото като преписка на Директора на ТП на НОИ С.-град за произнасяне по заявление от 05.06.2023г. от П. Т. Х. за отпускане на ПОБ по реда и условията на чл.54а от КСО, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на П. Т. Х., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес: [населено място], [жк], вх. В, ет. 5, ап. 14, сумата от 1200 (хиляда и двеста) лева, представляваща сторените в производството разноси.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в четиринадесетдневен срок от съобщаването на страните за неговото изготвяне.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: